

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendiolvm De Lavdibvs Aqvae Benedictæ, eiusq[ue]
primaria institutione, in duodecim Paragraphos
discretum, pro instructione simplici[u]m, co[n]tra
Lvtheranos, & Valdenses Hæreticos**

Bernardus <de Lutzenburgo>

[Köln], 1526

VD16 B 1991

Aqua be]n[e]dicta no[n] e[st] sacrame[n]tu[m], sed sacrame[n]tale. § VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30516

& sal, & doceat populus sancte trinitati gratias pro sua eruditione & redemptione referre. Ois enim uirtus dependet ex uirtute sancte trinitatis & passionis Christi, & sic in benedictione, que ponit Numerum. vi. Nomen domini tertio inducitur ut sancta trinitas intelligatur, a que & pro que & in que omnia sunt petenda & impetranda a que sunt omnia. Vnde sicut in uereri lege, quodam memorat aqua sancta, sicut Numerum. v. Assumet aquam sanctam & cetera. Et aqua maledicta, in quibus congesta sunt maledicta quas qui biberit contumescet foemur eius & uenter. Et sunt aquae Aegypti que uelut sunt in sanguine. Esa. xv. Aquae Netherim desertere erunt. Sic in nouo testamento quodam sunt aquae sancte quales consecrantur in ecclesia & aquae maledictae, ut aquae hereticorum, de quibus Hieronymus super Naum. Sicut flumina de uentre iusti fluunt, & fontes uberes in uita aeterna per uarias multiplicesque sententias, quibus imperat sermo domini ita & habent heresiarche aquas suas quibus imperant & que ex eorum primis, fontes manarunt.

Aqua benedicta potest addi ad aquam non benedictam. § VI.
B. Thomas. ¶ Aqua benedicta potest fieri additio aquae non benedictae & tota erit benedicta ut habet B. Thomas in. iiii. dist. xij. q. i. quia in aqua benedictione non fit aliquid mutatio substantialis ipsius aquae, sed ei acquiritur aliquid virtus ex benedictione & ideo illa uirtus potest peruenire ad aquam additam & illa benedictio nullam facit immutationem circa substantiam aquae. **Alex. de Ha.** in. iiii. pre. q. 40 ar. 3. Aqua benedicta appositae aquae non benedictae, facit totam benedictam in aliqua quantitate eo quod ibi est completa comixtio, sic ibi est unio, ad quam sequitur quodam diuisio sanctificationis, propter quam illa aqua ratione unionis est sanctificata. **Hugo cardi. Innocentius.** Hugo Card. super. 4. sen. dicit quod benedictio sic fuit instituta, ut si aqua in debita quantitate aquae addatur, tota fit benedicta. Et Innocentius extra de cons. ecclesie. Non negamus quin oleum non consecratum consecrato oleo commisceri possit, & ita sacrum secundum gloriam. tamen dignum trahit ad se non sacrum & alia glo. dicit quod in reficiendis sacris uestibus filium non sacrum siue panis non sacer potest apponi, nec est opus noua consecratione. Et infert Panormitanus circa decretale, quod in dubijs. quod compositum ex diuersis assumit naturam simplicis dignioris, & sic practicat in aqua que Nouesim ad honorem sancti Quirini consecratur, per certis infirmitatibus, cui aqua munda non benedicta potest addi.

Aqua benedicta non est sacramentum, sed sacramentale. § VII.
B. Thomas. ¶ Consecrationes & benedictiones que fiunt in ecclesia non dicuntur sacra quia non ducunt ad sacramenti principale effectum, que est gratiae consecutio & sacra immediate a Christo sunt instituta a que robur habent & ex opere operato efficaciam; Sacramentalia uero per summos Pontifices, aut concilia generalia sunt instituta, Ecclesia enim catholica dei sacerdotio sublimata, potest instituire multa sacramentalia, que ei merito sunt in operatione efficaciam & quodam dispositiones ad sacra. B. Thomas in. 4. dist. 2. q. 1. ar. 2. Aqua benedicta non ordinatur directe ad remedium peccatorum, sed ad remouendum phibes, unde datur contra daemones nequias & peccata uenialia, & omne quod effectum sacramentorum impedire possit, propter hoc non est sacramentum quia remouens phibes est agens peccidens.

sed est sacramentale quasi quidam dispositio ad sacramenta.

De exorcismo aquæ. § VIII.

¶ Exorcismus græce, est latine cōiuratio uel sermo increpationis ad uersus diabolū, ut discedat scdm Papiā. Hinc exorcistæ ex græco in latino adiurantes & increpantes dicunt dist. 21. c. Cleros: Et scdm August. in lib. de symbo. Paruuli exorcizant, ut pellat ab eis diaboli potestas inimica. Et mltā in ecclia exorcizant priusq̄ sc̄tificet: Et ex q̄ exorcismi baptismales nō iterant circa baptisatos, ideo diuina p̄uidetia ad reprimendā dæmonis p̄tātē in aggressu pugnationis remedia sacramentalia in ecclia disposuit q̄ sunt exorcism⁹ & aqua b̄ndicta. B. Thomas, B. Tho. in. 4. dist. 6. q̄st. 2. Aqua b̄ndicta dat cōtra impugnationē dæmonū, q̄ ē ab exteriori. Exorcism⁹ autē cōtra impugnationē interi orē. Exorcismi nēpe ecclie magnū effectū h̄nt q̄a in eis mltā p̄ferūt a ministro ecclie p̄ modū iperiū, i. utendo v̄bis iperatiuis & nō solū p̄ modū orōnis, q̄ nisi haberēt aliquē effectū frustra dicerent, & p̄trea exorcismi Salomonis habebant aliquē effectū loq̄ndo de exorcismis ei⁹, q̄s fecit dū sp̄m d̄ni habebat, & q̄n erat i statu salutis, ut dicit B. Tho. in de potē. q̄st. 6. ar. 10. quib⁹ repellebāt dæmones v̄tute diuina. Ioseph⁹ in. 8. lib. antiq. ca. 2. Præstitit ei, sc̄z Salomoni, de⁹ ut etiā contra dæmones artē ad utilitatē hoīm & eorū curas edisceret: Mod⁹ etiā cōiurationū qb⁹ obstricti dæmones ne denuo redeāt, ef fugant, inuenit. Vidi etem quēdā Eleazarū de gēte n̄ra p̄sente Vespasiano & ei⁹ filijs & tribunis, alioq; s̄p exercitu, curatē eos q̄a dæmonib⁹ uexabāt p̄ iuramētū Salomonis. Sic etiā exorcizatiōib⁹, & sc̄torū orōnib⁹ legūt dæmones expulsi a corpib⁹ obsessis. Aug. 10. de ciui. ca. 22. Vera pietate hoies dei aereā p̄tātē inimicā cōtrariāq; pietati exorcizando eijciūt, nō placādo oēs tētationes aduersitatesq; ei⁹ uincūt orādo, & sic corollarie q̄ ea q̄ agunt in exorcismo nō solū significāt, sed etiā aliquid efficiunt. Augustinus.

Aqua b̄ndicta in diuersis locis aspergitur. § IX.

¶ Scdm Guidonē Archi. in rosario circa. c. aquā In cōcilio Vauetensi. tēli statutuū fuit, ut atriū ecclie cū crucib⁹ circūuēdo aspgit & p̄ aiabus ibidē gescētib⁹ oret p̄s byter, & q̄ uoluerit i uasculis suis recipiat ex ipsa aqua & p̄ māsiōes & agros & uineas & sup pecora sua atq; sup pabula eorū & sup cibos & sup potū suū cōspargat: Aspgit etiā supra sepulchra defunctorū. Aqua em̄ ex ritu ecclie & ope opatorū h̄z efficacitā, sic ex fide ecclie p̄ modū suffragij dat p̄ aiab⁹ ac si diceretur sicut aqua extinguit ignem, sic ardor ignis purgatorii rore diuine misericordie extinguit p̄ aiarū liberatiōe. Itē deuotio ē in p̄p̄o dū post missam sacerdoti aquā aspgētī occurrit deponēdo caputia, inclinādo capita extēdēdo man⁹, ut aquā b̄ndictā recipiāt. Aspgit sup altare p̄pter reuerentiā sacramēti ibidē cōsecrādī. Itē tūc sacerdos int⁹ tabernaculū & altaria aspgit dū dei misericordiam petit. Itē super:

A. 3.